



# kérdőjel

A Debreceni Orvostudományi Egyetem lapja

4. évfolyam 1996. június

## A tartalomból:

### Diplomaosztó

A Rektori  
Hivatal hírei

DOTÉ  
Mecenatura  
pályázat

A Sectio Julius  
Caesarea

Röplap '56-ból

Test-elme-tudat

Hírek



## Ünnepi tanácsülés a DOTE-n



Június 22-én 11 órakor a Kossuth Lajos Tudományegyetem díszudvarán fogorvos-doktoravató és egészségügyi főiskolai oklevélátadó nyilvános ünnepi rendkívüli tanácsülést tartott a Debreceni Orvostudományi Egyetem tanácsa. Ünnepi beszédet Muszbek László rektor mondott, pályadíjakat, jutalmakat adott át Udvardy Miklós oktatási rektorhelyettes. Első ízben kapták Debrecenben diplomájukat a DOTE Nyíregyházán működő egészségügyi főiskola karának végzős hallgatói. Az orvostudományi egyetem ünnepi tanácsülésén diplomát átvevők névsora: *Fogorvosi szak*: Bágyi Kinga Agnes, Daghistani Mohamed Yasser, Deutsch Rita Gyöngyi, Ferenczi Gábor, Gabányi Zsolt, Gubányi Ágnes, Juhász Antal, Kökényesi Viktor, Lajos Edit, László Ilona, Martis Tünde, Nagy Gabriella Mária, Nagy Kálmán, Pásztor Ágnes, Pásztor Zoltán Csaba, Pekár István, Rozinka Beáta, Szabó Gabriella Edit, Szabó Zoltán, Szőke Zoltán ifj., Török Judit, Wolf Krisztina, *egészségügyi ügyvitelszervezői szak*: Baloghné Kiss Judit, Baráth Gabriella, Branstetter Orsolya, Cseh Judit, Dienes Erika, Gajdics Emese, Gáll Tibor, Kallós Endre, Kanyó Imre, Kácsor Nóra, Kiss Annamária, Kovács Hajnalka, Kovács Tünde, Kövessy Péter, Lőrincz Ildikó, Ludman István Attila, Nagy Mónika, Nádás Andrea, Nádassy Ilona, Paál Anikó, Prokop Regina Ágnes, Rabatin Rita, Sinyi Péter, Szalontai István, Tilki László Csaba, Tóth Gábor Tibor, *diplomás ápoló levelező tagozat*: Bene Jánosné, Benkei Istvánné, Dániel Ernő, Deák Jánosné, Demeter András, Demeter Árpádné, Dobos Lászlóné, Előházi Irén, Erdei Lászlóné, Főnyad Tiborné, Gavallérné Rivnyák Mária, Herczeg Tiborné, Homonnay Lászlóné, Hornyák Jánosné, Kiss Gézáné, Kiss Mária, Dr. Kovács Gáborné, Kovács Károlyné, Kónyáné Eperjesi Blanka, Lakatosné Szónya Katalin, Lőrincz Erzsébet, Magyar Imréné, Nagy Erzsébet Zsuzsanna, Nagy Gáborné, Nagyné Szőke Erzsébet, Oláhné Minya Tünde, Pap Katalin, Pető Istvánné, Pocsai Ilona, Sarkadiné Bodogán Mária, Széll Györgyné, Theisz Lászlóné, Tóth Zoltánné, Vitányi Imréné, *általános szociális munkás szak*: Bacsinszky Zsuzsanna, Balogh Erzsébet, Bélteczki Miklós, Farkas Erika, Feigel Rita, Gyányi Ilona, Hajdu Gyöngyi, Havasi Edina, Horváth Anikó, Horváth Anita, Juhász Anikó, Juhász Annamária, Kocsár Mária, Kupi Ildikó, László Ilona, Maklári Marianna, Molnár Tímea, Natkó Csaba, Oláh Mária, Papp Andrea, Róthi Anita, Soltész László, Szabados Tünde, Szabó Tibor, Tamás Enikő Beatrix, Vargáné Bukai Andrea

## A Rektori Hivatal hírei

A Debreceni Orvostudományi Egyetem Tanácsa 1996. április 15-én megtartotta 1995/1996. tanévi V. rendes ülését.

### Rektori beszámoló

Dr. Muszbek László - a rektori beszámoló keretében - tájékoztatást adott a Felsőoktatási Törvény módosításával, előkészítésével kapcsolatos munkálatokról, mint a törvényt módosító előkészítő bizottság tagja. Elmondta, hogy a módosítás már olyan fázisban van, hogy a közeli jövőben előterjeszhető lesz, s remény van arra, hogy megjeleníti mindazokat a szempontokat, amelyek az orvosegyetemek egyetemi szövetségén belüli zavartalan működéséhez szükségesek.

### Indul a gyógyszerészképzés

Bejelentette, hogy megérkezett a gyógyszerészképzés beindításának az engedélyezésével kapcsolatos művelődési- és közoktatási miniszteri átirat.

*"Értesítem, hogy a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 74. paragrafusa // bekezdés d./ pontjában írt jogkörömben - az Országos Akkreditációs Bizottság, valamint a Felsőoktatási és Tudományos Tanács javaslatára - 1996. szeptember 1-jei hatállyal jóváhagytam - 3 év időtartamra - a Debreceni Orvostudományi Egyetem és a Kossuth Lajos Tudományegyetem által közösen folytatott képzésben az egyetemi szintű gyógyszerésztudományi szak indítását. A szakon a képzési idő: 10 félév, az oklevél-bejegyzés: okleveles gyógyszerész. Az oklevél kiadásáért a Debreceni Orvostudományi Egyetem a felelős. Budapest, 1996. március 21.*

*Tisztelettel: Dr. Magyar Bálint."*

Ez azt jelenti, hogy 1996. szeptember 1-jével beindulhat a gyógyszerészképzés a Debreceni Orvostudományi Egyetemen, a KLTE-vel közös képzésben. Jelentkezőkben nem lesz hiány. Jó néhányan - anélkül, hogy erről hivatalosan értesülhettek - megjelölték a DOTE-ra beadott felvételi kérelmükön másodikként a gyógyszerészeti szakot. Számíthat a DOTE tehát az orvostudományi szakra be nem jutó, de jó felvételi eredményeket elért hallgatókra az első év beindításánál.

Tájékoztatta az ET tagjait az egyetemi docensi állás pályázatok meghirdetésének ügyéről.

Az Egyetemi Tanács kilenc docensi állásnak a meghirdetését hagyta jóvá, a III. sz. Belgyógyászati-, a Bőrgyógyászati-, a Gyermekgyógyászati-, az Ideggyógyászati-, a Stomatológiai-, a Szülészeti- és Nőgyógyászati Klinikákon, a Biokémiai Intézetben, a Klinikai Kémiai Intézetben és a Nukleáris Medicina Központban.

### Az oktatási rektorhelyettes beszámolója

#### Diákfórumok

Rektorhelyettesi beszámolójában Dr. Udvardy Miklós oktatási rektorhelyettes tájékoztatott arról, hogy különböző diákfórumokat tartottak - részben az Akkreditációs Bizottság ittjártakor, részben utána - a magyar és angol hallgatók részvételével egyaránt.

Úgy tűnik, hogy a diákság széles rétegeivel való találkozás az egyetem vezetőire komoly feladatot ró. Az egyetemi hallgatói testülettel, a diákközzel történő megfelelő kontaktus kialakítása nagyon lényeges. Ezen fórumokon a hallgatóság részéről elhangzott nagyon nagy számú panasz is azt jelezte, hogy ez a kontaktus eddig nem volt megfelelő. Ez a helyzet eredményezte annak a körlevélnek a kiküldését, amelyet valamennyi ET tag megkapott. Számos intézetben nem került sor oktatási értekezletekre, ahová meghívták volna a hallgatók képviselőit. Az oktatási értekezleten a hallgatóság által előadott panaszok rövidre zárhatók lettek volna. Fontosnak tartja mind az intézetek és klinikák, mind pedig az egyetem vezetése részéről a diákság széles rétegeivel történő kapcsolat kialakítását, a rendszeres találkozást.

Kritikus észrevételek szép számmal voltak, melyből kettőt emelt ki. A panaszok egyik része a klinikai oktatásra és főként annak gyakorlati részére vonatkozott. Három intézet esetében ez konkrét panaszt jelentett. Az első két év egyes tárgyainál a szigorlatok szigorúságára érkezett panasz. Ezen észrevétel kapcsán - akár a lazaságra, akár a szigorra vonatkozóan - történtek bizonyos érdemi intézkedések. Ezen problémákról a tanszékvezetői értekezleten is beszámolt.

Megkapta a vizsgaösszesítéseket és a hallgatói feedbacket. Az észrevételeket az érintett intézetekhez továbbította. Az IV. és V. éven rendkívül enyhék a vizsgakövetelmények. Ez a statisztikák alapján általános megállapítás. Alig van négyes alatti átlag ezeken az évfolyamokon. III. évtől felfelé több olyan tantárgy van az ÁOK képzés során, ahol az átlag 4,5 feletti, ami természetesen irracionális, s aligha hihető, hogy ilyen jól végezzük közösen a munkánkat. Majdhogyan megkérdőjelezhető egy ilyen vizsga szükségessége is.

A hallgatói feedback revíziója, annak egyszerűsítése folyamatban van. A kitöltési arányok hullámzóak. Információval természetesen így is szolgálnak. Pozitívumnak értékelte a kedvező véleményt is, s azt is, hogy egy-egy intézetről pl. 150-en vették a fáradságot és véleményt adtak.

Elvi kérdésnek tartja azt, hogy a tárgyi záróvizsgáztatás, szigorlatoztatás és a felvételi vizsgáztatás is megüsztelő megbízás, ezért - úgy gondolja, hogy esszenciálisan intézetvezetői, vagy vezető oktatói - feladat. Mentesség és személyi engedmény csak nem

formális jellegű kérelem alapján történhet. Kéri ebben a mértékletességet. Ugyanakkor azt is megígéri, hogy egyetlen megalapozott és indoklást is tartalmazó kérelmet sem fog elutasítani a továbbiakban sem.

### *Normatív finanszírozás*

A normatív finanszírozásra vonatkozó közel végleges tervet megkapta az egyetem, amelynek jelentős részét rektor úr a tanszékvezetői értekezleten ismertette.

Kiemelte, hogy 510 ezer forint/fő/tanév az orvosképzésre a normatíva, 200 ezer forint/fő/tanév az Egészségügyi Főiskolára adott normatíva és 510 ezer Ft/fő/tanév - az MKM által a gyógyszerészképzésre adható normatíva. Ezek a számok nagyon kedvezőnek tűnnek. A normatíva számításának a filozófiája a tervezetben és a sajtóban jól hozzáférhető, de valójában nem könnyen értelmezhető, hogy mi az az egység, aminek a valahányszorososa van itt számolva. Nyilván egy elosztható pénzmennyiségről van szó, s annak egyfajta racionális elosztásáról, de ez azért ebben a tervben megnyugtatóan nem valósul meg. Ezt rögtön jelzi az is, hogy az első másfél évben eleve 23 %-os elvonást alkalmaz ez a rendszer, amely azt eredményezte, hogy a DOTE és az Egészségügyi Főiskola esetében 106 millió forint elvonás történt. Ez az egyetemi élet összes szféráját érinti.

A felvételi keretszámokat a Felsőoktatási Törvény értelmében az FTT /Felsőoktatási Tudományos Tanács/ határozza meg. A keretszámhoz tartozó normatívát, képzési előirányzatot pedig a Művelődési- és Közoktatási Minisztérium. Az FTT-ben a Népjelölti Minisztérium és az orvosszakma jelenléte annyira sem garantált, mint eddig. Ennek a rendszernek a működtetése ezen a ponton aggályos, s olyan változások következhetnek be, aminek a befolyásolására nincs lehetősége az egyetemnek. Az egyetem természetesen eljuttatta véleményét és korrekciós javaslatát a szakorvosképzéssel kapcsolatosan, hiszen az általános orvosi diploma ma már bizonyos rezidensi tevékenységre, továbbtanulásra jogosít. Kívánatos lenne a képzés előirányzatának a megjelenítése is. Jelezte az egyetem, hogy tulajdonképpen ez a rendszer a minél nagyobb számú hallgatóval való feltöltésre ösztönöz. Jelezték azt is, hogy a valós képzési idő az ÁOK szakon 6,5 hónappal, tehát több mint egy szemeszterrel hosszabb. Utal a nyári gyakorlatok, a szigorló év fedetlen voltára. Az egyetemnek a főhatóság felé technikai észrevételei is voltak. A megoldáshoz nagyon nagy reményeket nem lehet fűzni. Annak ellenére, hogy az FTT és az MKM ilyen szoros együttműködésben fog gondolkodni a képzési előirányzatokról, a tavalyi FTT keretszámokat az MKM ilyen képzési előirányzattal nem tudja garantálni, pl. a főiskolán, ahol jelentős keretszámemelés van, de nem biztos, hogy ennek fedezete létezik.

### *A curriculum reformja*

Bejelentette, hogy a Diákönkormányzat és a Kollégiumi Bizottság vezetői változtak. Az egyetem veze-

tése nevében megköszönte a Diákönkormányzat lekötő vezetőjének az együttműködést, az akkreditációs folyamatban nyújtott segítségüket. Hasonló jó kapcsolatokban reménykedik az új vezetőkkel és munkájukhoz sok sikert kívánt. Hasonlóképpen elismeréssel gondol az egyetem vezetése a Kollégiumi Bizottság vezetésére és sok sikert kíván az utódaiknak.

Tájékoztatást adott arról, hogy az ÁOK curriculum reformjával arányosabb lesz a IV.-V. évfolyam oktatási terhelése és az 1996/1997. tanévtől új tantárgyakat vezetnek be.

Mindezekről 1 oldalas írásos anyagot bocsátott az ET tagjainak rendelkezésére. Az OB korábban már ezt a javaslatot megszavazta. A legfőbb cél az V. év tehermentesítése volt azzal, hogy a közegészségtan és a klinikai genetika oktatása a IV. évre kerüljön.

Az V. éven új tantárgyak oktatása jelenik meg, így a fertőző betegségek oktatására - a gyermekgyógyászat, belgyógyászat és egyéb óraszám manipulációk biztosításával - 33 óra áll majd az V. éven rendelkezésre. Bakó tanár urat bízta meg az Oktatási Bizottság a tárgy oktatásának indításával.

A korábban már megszavazott klinikai onkológia preklinikai részét is az V. éven vezetik be.

Bejelentette, hogy több tárgy gyakorlata kerül majd a délelőtti órákra - 10.00 és 12.00 óra közé, amelyeket az előadás időben követ. Különösen úttörőnek érzi e régi törekvés megvalósítását, melyért köszönet illeti a Szülészeti- és Nőgyógyászati-, a Szív- és Tüdőgyógyászati-, a Fogászati-, a Szemészeti-, az Urológiai-, a Fül-orr-gége-, illetve a Bőrgyógyászati Klinikát.

A komplex pathológia erősítése is oktatási célkitűzés. Bár ebben még szerények az eredmények, említést érdemelnek a koordinált, évközi számonkérések három tárgyban a második félévben.

Foglalkoztak azzal a kérdéssel, hogy oktató kórházak helyett oktató osztályai legyenek az egyetemnek. Kényes kérdés ez a mai az akkreditáció szót emlegető időben. Igény van a kórházak részéről, igény van az egyetem részéről, hogy ez szabályozottan történjék és rangot adjon. Túl mutat a jelentősége a napi oktatási feladatokon, a posztgraduális képzés, a rezidens képzés kereteit is befolyásolhatja, s a régió összefogásának is egy szelete, egy része lehet.

Bejelentette, hogy sikeres felvételi vizsgákra került sor az elmúlt héten, s ennek során a Társadalom- orvostani Intézet szervezésében működő Public Health School hallgatóit választották ki.

Az ET hallgatói frakciója új ET tagokat és új OB tagokat delegált az Egyetemi Tanácsba és az Oktatási Bizottságba, Tamás Hajnalka I. évf., Nagy Gergely I.évf., Tönköl Tamás II.évf., Maesári Zsolt II.évf., Bíró Margit III.évf., Kettesy Beáta IV.évf., Bessenyei Mónika IV.évf. hallgatók személyében. Az Oktatási Bizottság tagjául javasolta a hallgatói frakció és a Diákönkormányzat Fülöp Péter és Kari Gábor orvostanhallgatókat.

### *Oktatási pályázatok eredménye*

Tájékoztatást adott az oktatási rektorhelyettesi tartalékkeret terhére 1996. januárjában kiírt oktatási pá-

lyázatok elbírálásáról és az egyes pályázatok támogatásáról.

A pályázatok elbírálásánál prioritást élvezett a hallgatóságtól származó kezdeményezés, azok a programok, amelyek a számítástechnikára vonatkoztak - elsősorban software tekintetében -, s azok, amelyek a problémaorientált oktatással, új típusú pedagógiai attitűdökkel foglalkoztak. Egy ad hoc bizottság 6 tagja - hallgatóság részvételével - a következő döntést hozta: 600 ezer forintot kapott a Patológiai Intézet, 640 ezer forintot az Élettani Intézet, 200 ezer forintot nyert el a Traumatológiai Tanszék, 600 ezer forintot kapott az I.sz.Belgyógyászati Klinika, 400 ezer forint támogatást nyert el a Bőrgyógyászati Klinika, 470 ezer forintot kaptak a hallgatói szakkollégiumok fejlesztésre, 120 ezer forint támogatásban részesült az Idegennyelvi Lektorátus.

Dr. Muszbek László kiegészítette az oktatási rektorhelyettesi beszámolót azzal, hogy a hallgatói önkormányzat, - illetve azok a hallgatók, akik e célból szövetkeztek - előrehaladott tárgyalásokat folytatnak a szakkollégiumok megalakítása ügyében. Igaz, hogy ez nem oktatási forma, hanem inkább hallgatói létforma az orvosegyetemeken, jóllehet hagyományai vannak a magyar felsőoktatásban. Gondoljanak olyan híres szakkollégiumokra, mint a Bibó, a Széchenyi Szakkollégium, stb. Úgy gondolja, hogy ennek a hallgatói létformának a bevezetése nagyban színesíti az egyetemi életet, színesíti az oktatást. Az egyetem vezetése minden támogatást meg kíván adni a szakkollégiumok létrehozásához.

### *A tudományos rektorhelyettes beszámolója*

Dr. Fésüs László tudományos rektorhelyettes beszámolt a Mecénatúra pályázatokról. A pályázatok elbírálása az OTKA pályázatok szisztémája szerint történt. A sorrendet 1-43-ig állapították meg. A Tudományos Bizottságnak az ET felhatalmazása alapján csak az első 15 pályázat támogatására volt pénze. Ennek alapján az első 15 meg is kapta a kiértékeléseket a pályázat elnyeréséről. Az elmúlt napon kellemes hírt kapott a Klinikai Bizottságtól, mely szerint saját keretükből további 10 pályázat támogatására adnak lehetőséget. E gesztussal már összesen 25 35 éven aluli klinikus pályázó átlagosan 500 ezer forint támogatásban részesülhetett. Felhívta a pályázók figyelmét az OTKA és ETT pályázati felhívásokra. Az ETT pályázatok beadási határideje szeptember 30. lesz. Külön felhívta a figyelmet a Biomed/Európai Unió pályázatokra/ és az OMFB pályázatokra. Az OMFB akkor, hogy ha magyar pályázó van a nyertes európai közösségi csapatban jelentős, 10 millió Ft-os összeget is elérő támogatást adhat. Tehát érdemes párhuzamosan is pályázni az OMFB-hez, s nagy valószínűséggel jelentős összegeket lehet tudományos támogatásként elnyerni. Mindenkit arra biztatott, hogy éljenek ezzel a lehetőséggel. .

### *TDK és Ph.D. konferencia*

Beszámolt arról, hogy a TDK Konferenciát ebben az évben először a Ph.D. Konferenciával együtt tartotta az egyetem. 60 TDK-s és 30 Ph.D. hallgató nagyon színvonalas programmal szerepelt. Sokan közülük díjakat is nyertek. Szeretne ezzel hagyományt teremteni az egyetem. A továbbiakban az alapját képezheti e rendezvény a jövőben tervezett DOTE Tudományos Napoknak, amelyet 1997 tavaszán szeretnének megrendezni, s idehozni neves gyógyszergyárakat és tudományos konferenciákat. A napokban a kardiológusokkal volt egy közös tudományos rendezvény, ami tovább növelte a tudományos programok színességét.

Tájékoztatta a jelenlévőket arról, hogy május vége lesz a határideje a Ph.D. képzésre benyújtandó pályázatoknak. A pályázatokat még azért nem írta ki az egyetem mert nem kapta meg a főhatóságtól a pontos keretszámokat és a nappali tagozatos képzés várható ösztöndíj keretét. Utalt arra a lehetőségre, hogy a határon túli magyarok Ph.D. képzését preferálja a magyar kormányzat. Kérte, hogy akinek kapcsolata van a környező országokban, segítsen ebben és szóljon, értesítse e lehetőségről a jelentkező szándékozót. Megjegyezte, hogy erre plusz keretet biztosít az MKM.

Bejelentette, hogy az egyetemen működő Libra Patika egy Alapítványt hozott létre, amely jelentős összegekkel támogatná a Ph.D. programokat is, ill. a fiatal klinikus kollégák kongresszusi kiutazását. Rövidesen az erre vonatkozó pályázatokat meghirdetik. A Ph.D. képzésben három év elteltével egyeseknek gondot okozott, hogy be tudják-e fejezni témájukat, mivel nem jelenhettek meg közleményeik. Minden évben lehetőség lesz ilyen pótpályázat kiírására. Az első három éves képzési idő ugyanis most jár le. Jelentős számú Ph.D. hallgató közül mindig lesznek olyanok, akik a programjukat nem tudják befejezni, s ez talán nem is rajtuk áll. A Libra Patika Alapítványa tehát a Ph.D. képzés befejezéséhez is hozzá tudna járulni azaz, hogy képzési idő meghosszabbításának költségeit fedezze.

### *A klinikai rektorhelyettes beszámolója*

Dr. Szegedi Gyula klinikai rektorhelyettes beszámolóját a gazdasági kérdésekkel, a finanszírozás problémáival kezdte. Ez nem véletlen, hiszen az egyetem klinikái jórészt ebből élnek. 1996. évből négy hónap telt el. Szerencsére az elmúlt négy hónap alatt a folyamatos 25 %-os plusz támogatást megkapta az OEP-től az egyetem. Sőt áprilusra még valamivel több pénzt is biztosítottak. A tervek szerint az újabb szerződés kötésre 1996. júniusát, júliusát emlegették. Az egyetem számára az lenne a jó, hogy ha minél később kötnék meg az újabb szerződést. Azok az adatkérések, amelyekre a szerződéseket építeni fogják, május és június hónapra vonatkoznak. Optimista számításai szerint 1997. januárjában fog életbe lépni az új szerződés kötés. Az elmúlt négy hónap teljesítményét át-

nézve el lehet mondani, hogy magasan kiemelkedik egy-egy területnek a teljesítménye. Pl.: az Idegsebészetnek, az I.-II.sz. Sebészetnek, a három belklinikának, a Bőrklinikának, a Szív- és Tüdőgyógyászati Klinikának a teljesítménye. Nagy öröme szerepelt az, hogy sokat javult a Gyermekklinika teljesítménye, úgyszintén az Ortopédiai és Urológiai Klinikáé. A többi - nem említett klinika esetében - lehetne valamit növelni a produktumon. Az is igaz, hogy a nem említett klinikák esetében viszont a járóbetegellátás területén próbálnak kompenzálni.

Hivatalosan is megtörtént a SPEKT beindítása. Nagy intenzitással kezdte el a laboratórium a tevékenységét.

Két alkalommal ülésezett a beszámolási időszakban a Klinikák Igazgatóinak Tanácsa és két alkalommal a Klinikai Bizottság. A legutóbbi KB ülésen született a korábban említett Mecenatúra pályázatok támogatásának kiegészítésével kapcsolatos döntés. Mivel egyértelműen érezte a Klinikai Bizottság, hogy ez döntően a fiatal klinikusok érdekében történik, ezért a KB vezetőjének a 3 millió forintos kiegészítési javaslatával szemben 5 millió forinttal támogatta a bizottság a Mecenatúra pályázatokat.

Ugyancsak az említett KB ülésen foglalkoztak az NM által biztosított cseréptőlási keret szétosztásával. Emlékeztetett egy érvényben lévő ET határozatra, amely a szétosztási arányokat határozta meg, ugyanakkor ezt a 62 millió forintot az NM-től az egyetem célzottan csak a betegellátásra kapta. Ez a rendelkezés felborítja az eddigi arányokat, amiben 30 %-ban szerepeltek az elméleti intézetek. A KB tulajdonképpen így is hagyná az eredeti arányokat, a szolidaritását vizsgálva azzal szeretné kifejezni az elméleti intézetek irányába, hogy ezt a 30 %-ot olyan feladatra fordítaná, ami összegyememi cél és az informatika támogatását fogja szolgálni.

Felhívta a figyelmet a pályázati lehetőségekre. Kérte, tekintse át mindenki ezeket a pályázati lehetőségeket. Megjegyezte, elég sok helyről futnak be pályázatok egyrészt a Népjóléti Minisztériumba, másrészt a Soros Alapítványhoz.

Jelezte, hogy szaporodnak a kártérítési esetek az egyetem ellen, s általában országosan is. Áttekintve ezen esetek dokumentációját meg kell állapítania, hogy az hiányos, rossz, csapnivaló. Tudja azt, hogy az orvosok nem szeretnek adminisztrálni. A betegellátás pontos dokumentációt igényel. A betegellátás megköveteli bizonyos elemi szabályoknak a betartását is. Sajnos az elemi szabályokat sem tartják be a dokumentációban. A Klinikai Bizottság és a Klinikák és diagnosztikai egységvezetők tanácsa foglalkozott a beteg-tájékoztatók kérdésével. Felhívta a figyelmet ennek fontosságára.

### *A felvételi előkészítő sikeres volt*

Dr. Muszbek László rektor a továbbiakban tájékoztatta az ET tagjait az un. "0" évfolyam záróvizsgájáról. Emlékeztette a jelenlévőket, hogy a DOTE az elmúlt év októberében meghirdetett egy felvételi előkészítő tanfolyamot. Először "0" évfolyamról volt szó,

de azután - részben minisztériumi állásfoglalás, részben egyetemi megfontolás után - ezt átnevezték felvételi előkészítő tanfolyammá, amely most zártult egyfajta felvételi vizsgával, helyesebben versenyvizsgával. A felvételi előkészítő sikeres volt. 107-en jelentkeztek felvételi előkészítőre, ahol a három felvételi tárgyból /biológia, fizika, kémia/ kaptak képzést és tettek vizsgát a résztvevők. 108 pont volt az a határ, amelynek elérése automatikus felvételt biztosított a DOTE-ra. Ezt a 108 pontot összesen 17-en érték el. Ebből 15-en általános orvoskarra, ketten pedig fogorvoskarra jelentkeztek. Ezt a reális szám mutatja azt, hogy e felvételi előkészítőnek van a továbbiakban is jövője. Bizonyos szempontból több esélyt biztosít a jelentkező középiskolát végzeteknek, másrészt ez a felvételi előkészítő tanfolyam bevételi forrást jelent az egyetemnek, s nem utolsó sorban megkönnyíti a felvételi munkát.

A II. sz. Sebészeti Klinika szervezeti átalakításával kapcsolatban bejelentette, hogy az ET tagjainak korábban kiküldött - e témára vonatkozó írásos javaslatát - egy ad hoc bizottság készítette elő. Az ad hoc bizottság társelnökei Szegedi és Udvardy rektorhelyettesek voltak. Az előterjesztést a Klinikai Bizottság véleményezte és elfogadásra ajánlotta.

Az ágyszám megosztására vonatkozó néhány felvetés elfogadása után az ET jóváhagyta a II. sz. Sebészeti Klinikának Szívsebészeti Klinikára, illetve II. sz. Sebészeti Klinikára irányuló szervezeti átalakítását célzó határozati javaslatot.

A DOTE Szervezeti- és Működési Szabályzatát ennek megfelelően módosítani kellett, a II. sz. Sebészeti Klinika tanszékvezető egyetemi tanári állására pedig az egyetem vezetése pályázatot ír ki.

### *Tanszékvezetői megbízatások, Klinikai Főorvosi állások*

A továbbiakban az ET tanszékvezető egyetemi tanári megbízatások ügyében alkotott véleményt titkos szavazással. Az ET bizottságai véleményének ismertetése alapján az Egyetemi Tanács javasolta a rektornak hogy Dr. Szegedi Gyula, Dr. Kakuk György, Dr. Kovács László, Dr. Keszthelyi Gusztáv egyetemi tanár tanszékvezetői megbízását további öt évre, valamint Dr. Lukácskó Zsolt főiskolai főigazgató vezetői megbízását további három évre hosszabbítsa meg.

A klinikai főorvosi állás szervezésének szabályai-val foglalkozó napirend tárgyalásának bevezetőjeként az elnöklő rektor emlékeztette az ET tagjait arra, hogy a klinikai főorvosi cím odaítéléséről - Dr. Buris László és Dr. Péter Mózes professzorok által felvetett kérdésről - az ET egy korábbi ülésén már jóváhagyólag szavaztak. Most csak ennek részleteiről, tehát az ezzel kapcsolatos szabályzatról kell állást foglalni és szavazni. Az egyetem vezetése a Promóciós Bizottságot kérte fel a szabályzat elkészítésére.

Dr. Berta András a Promóciós Bizottság társelnöke elmondta, hogy a klinikai főorvosi státusz létrehozásának az a célja, hogy az egyetemen lehessen tartani azokat a kiváló szakembereket, akik több évtizedes,

/legalább 15 éves/ egyetemi pályafutásuk során bizonyították alkalmasságukat klinikai gyógyító munkájuk, oktató munkájuk alapján, de a "határidős rendelet folytán" el kellene őket bocsátani az egyetemről azért, mert tudományos fokozattal nem rendelkeznek és nem végeznek experimentális tudományos-kutató munkát. Bizonyos esetekben arra is szükség lehet, hogy az egyes klinikákon folyó szakrendelések, részlegvezetések munkájának folyamatossága tételére az egyetemnek kívülről kell hozni ilyen szakembereket. Ugyanakkor az is világos, hogy nem szabad engedni, hogy ez a státusz egyfajta "parkolóhely legyen" olyan emberek számára, akik nem igazán egyetemi érdekeket szolgálnak tevékenységükkel. Ezek alapján egy olyan szabályzatot kellett a Promóciós Bizottságnak fogalmaznia, amely mind a két szempontnak megfelel, tehát minél több olyan követelményt és olyan "féket" építettek e rendszerbe, amely megakadályozza azt, hogy nem ide való emberek hosszú időt eltölthessenek ezen a címen a klinikán. Ezek alapján készült el a klinikai főorvosi szabályzat, amely megítélésük szerint meglehetősen magasra tette a mércét. Nem szerencsés negatívumokban fogalmazni, de mégis csak azt kell mondania, hogy mindaz, amely az egyetemi docensekkel szemben támasztott követelmény - három kivétellel - itt is szerepel. Nem kell a klinikai főorvosnak tudományos fokozattal rendelkeznie, nem kell egy tudományos-kutató csoportot vezetnie és nem kell experimentális jellegű tudományos-kutatómunkát végezni, külföldi tudományos folyóiratokban /magas impakt faktoral/ folyamatos publikációt végezni. Minden más - nemcsak a klinikai gyógyító munkával kapcsolatos dolog, hanem az oktatásban /a graduális és posztgraduális képzésben/ és a hazai szakmai közéletben játszott szerep és szerepvállalás - a docensi előírásoknál konkrétan formában és világosabban megfogalmazva szerepel. Van még egy nagy különbség. Amíg a docensi kinevezés nyugdíjig szól, addig a klinikai főorvosságra való alkalmasságot - a szabályzat szerint - négyévenként különböző bizottságok megvizsgálják, s amennyiben az alkalmasság feltételei már nem állnak fenn, akkor a rektornak lehetősége van arra, hogy felmentse a klinikai főorvost. Ezek után nagyon sok fórumon, bizottság előtt ismertették ezt a szabályzatot. Az a vélemény alakult ki, hogy vannak akik túl szigorúak, vannak akik túl enyhének tartják. Akik túl enyhének tartják, s úgy ítélik meg, hogy "bizonyos kiskapu" egyes embereknek az egyetemen maradására, azoknak felhívta a figyelmét arra, hogy a klinikai főorvosi státuszra, s a klinikai főorvosokra szüksége van az egyetemnek. Lehetőséghez mérten a legszigorúbb szabályzatot hozták létre. Kérte, hogy ha valakinek van még ötlete arra vonatkozóan, hogy mit lehet szigorítani, azt készséggel beleveszik a szabályzatba. Ha viszont ezt kellő okok miatt támadják és ezen sokat változtatnak, akkor az ennél enyhébb klinikai főorvosi szabályzat lesz, s ez éppen az említett körből elhangzott véleménnyel ellentétes lenne.

Az elhangzott előterjesztéshez az elnöklő rektor hozzáfűzte, hogy a jelenlegi Felsőoktatási Törvény szerint, - de úgy tűnik, a módosított Felsőoktatási

Törvény szerint is - kétszer négy évig szól a tanárszéki és háromszor négy évig az adjunktusi periódus. Ez azt jelenti, hogy 44 éves kor után valaki vagy docenturát kap, vagy pedig eltávozik a klinikáról. Úgy gondolták, hogy itt van valami olyan hiány, amit be kell tölteni és pótolni kell, hiszen az elmúlt pár év is egyértelműen bizonyította, hogy távoztak el olyanok is a klinikákról - többek között ilyen okok miatt - akinek nem kellett volna eltávozniuk. Felhívta a figyelmet arra, hogy ilyen státuszt a Felsőoktatási Törvény nem ismer, mint oktatói státuszt, ezért ez határozottan és egyértelműen nem oktatói állás. Természetesen az egyetem dönthet úgy, mint ahogy döntött is, - illetve a javaslatban szerepel - hogy a klinikai főorvosok is bevonhatók az oktató munkába, hiszen erre az Egyetemi Tanácsnak joga van.

A kialakult élénk vita során több kérdés merült fel többek között a kinevezési korhatárral és időtartammal, a meghosszabbítások periódusával, a nyugdíjkorhatárral, a pályázati kiírással, a kinevezési és meghosszabbítási jogkörrel, a kinevezés határozott vagy határozatlan időtartamával, a nyelvvizsga követelménnyel, a kinevezés előtti véleményezéssel kapcsolatban.

Az Egyetemi Tanács az elfogadott módosításokkal a klinikai főorvosi állás szervezésének szabályzatát, valamint a Szervezeti- és Működési Szabályzatnak ezzel összhangban álló módosítását jóváhagyta.

### *Az informatikai rendszer problémái*

Az 1995. évi költségvetési beszámolót az ET tagjai írásban megkapták, s azt nagy szótöbbséggel elfogadták.

A DOTE informatikai helyzetével kapcsolatos napirend tárgyalására rátérve az elnök emlékeztette az ET tagjait, hogy néhány ET ülésel ezelőtt /1995. november/ Pethő professzor az Informatikai Laboratórium igazgatója egy írásos előterjesztést készített az informatika helyzetéről a DOTE-n. Ezt az előterjesztést az ET nem fogadta el, s úgy döntött, hogy az informatika helyzetét újra tárgyalja. Az egyetem vezetése átnézve újra a kérdést és megismerve annak teljes komplexitását úgy döntött, hogy az informatika helyzetével kapcsolatos problémákat két részre választja. Az egyik az Informatikai Laboratórium - beleértve az oktatás és az informatikai kutatás helyzetét, a tudományos, oktatási tevékenységet kiszolgáló funkciót, illetve a betegellátásra vonatkozó informatikai tevékenységet - és csak a betegellátással kapcsolatos kérdéseket hozza az ET elé. Annak idején több probléma felvetődött az egyetemi hálózattal kapcsolatban, illetve az egyetemi hardware, software, Med Solution kérdésével kapcsolatban, amire már az elmúlt időszakban választ kerestek. A válaszkérésbe bevontak országosan elismert szakembereket is, így megbízták a Műszaki Egyetem docensét, Dr. Daruházy Lászlót és munkacsoportját a hálózat felmérésével. A hálózat felmérésével kapcsolatban egy mindenki számára rendelkezésre álló anyag készült, amelyet a Rectori Hivatalban meg lehetett tekinteni. Az egyszerűbb tájékozódás kedvéért azonban készítettett egy olyan

anyagot, amely rövidített formában tárgyalja a Daruházy féle anyagnak a megállapításait. Ezen kívül készült felmérés a FEFA részéről is. A most felkért szakértő Sali dr. véleménye szintén rendelkezésre áll. Azonban nem volt teljes mértékben elfogulatlan szakértőnek tekinthető, - hiszen a pályázat során ő volt annak idején az egyik pályázó, ill. pályázóval szoros kapcsolatban lévő szakember - a véleményével kapcsolatosan több kifogás merült fel, ezt Pethő professzor kifogásolta. Ez nem a hálózatról és nem a hardwaréről, hanem az egész telepítéssel kapcsolatos általános problémákról szól. Frakció üléseken már beszéltek arról, hogy jelenleg az egyetem informatikai rendszere "valahol a kés élén táncol", bármikor összeomolhat. Sok olyan probléma van, ami akut döntéshozatalt igényel az Egyetemi Tanácstól, ezért terjesztett az ET elé egy hét pontból álló határozati javaslatot. A határozati javaslatot elküldte a Grazban hosszú időn keresztül - ideiglenesen - tartózkodó Pethő Attila professzornak is, akinek a véleménye most érkezett meg, amely elsősorban a határozati javaslat 7. sz. pontját érinti, Pethő Attila professzor úgy érzi, hogy nem áll jelenleg az ET részére a döntéshez szükséges valamennyi információ, ezért kérte a döntés elhalasztását. Ezt a halasztást - amennyiben az ET úgy gondolja, - a 7. pont esetében el tudja képzelni, de csak egy nagyon rövid ideig, tehát a következő ET ülésig, mivel akut döntést igényel ez a kérdés is. A következő ET ülésre meghívna Pethő Attila professzort is, hogy mondja el a saját véleményét.

A DOTE informatikai helyzetével kapcsolatos napirend beható tárgyalása után a hét pontból álló határozati javaslat 1-6 pontját szavazással jóváhagyta az ET, míg a 7. pontot illetően a döntés elhalasztása mellett foglalt állást.

### *Új elnevezés: Neurológiai Klinika*

A rektor tájékoztatta az ET tagjait, hogy javaslat érkezett Csiba professzortól, amelyben a DOTE Idegklinikája elnevezésének - miután szétvált az Ideg- és Elmegyógyászati Klinika Idegklinikára és Pszichiátriai Tanszékre - Neurológiai Klinikára változtatását kérte. Felolvasta az indokot "A Neurológiai szakmai Kollégium állást foglalt, hogy az egész országban nevezze az idegosztályokat neurológiai osztályoknak, az ideggondozókat pedig neurológiai és pszichiátriai gondozókra bontsák szét, hiszen a tényleges gyakorlatnak is ez felel meg." Csiba professzor levélben kérte az egyetem rektorát, hogy támogassa a klinika nevének megváltoztatását Neurológiai Klinikára.

Dr. Csiba László professzor jelezte, hogy nemcsak a klinika nevének a megváltoztatásáról lenne szó. 1995. július 1. előtt Ideg- és Elmegyógyászati Klinika elnevezéssel működtek, majd 1995. július 1-től megalakult a Pszichiátriai Tanszék, az elnevezés viszont maradt, tehát úgy néz ki, mintha működne egy Ideg- és Elmegyógyászati Klinika és külön egy Pszichiátriai Tanszék. Valamint az OEP szerződések miatt - az egyértelműség kedvéért - az egész országban szeretnék neurológiai osztályoknak hívni az idegosztályo-

kat, idegklinikákat, és szétválasztani az ideggondozó intézeteket neurológiai és elme-gondozó intézetekre. Eddig ugyanis az ideggondozó intézetekben folyt az elme-gondozás is.

Az Egyetemi Tanács az előterjesztést jóváhagyta.

### *Mi használ és mi árt az egyetemnek*

Rektor tájékoztatta az ET tagjait arról az újságcikkről, amely 1996. április 5-én /egy pénteki napon/ jelent meg a Hajdú-Bihari Naplóban "Egy klinikabővítés bosszantó szépséghibával" címmel, az egyetem egyik dolgozójának a tollából. Kifogásolja az I.sz.Belgyógyászati Klinika bővítését, amelyet úgy ítél meg, hogy ez kedvezőtlenül befolyásolja a klinikatelep összképét másrészt pedig úgy véli, hogy ez valamiféle egyenetlenséget jelent a klinikatelepen, mármint a klinikák finanszírozásában - hiszen azt írja: "a cikk másik mondanivalója az, hogy van olyan klinika, amely a betegellátás érdekében sem kapja meg a minimálisan szükséges működési területet, van olyan is mely bizonytalan gazdasági helyzetben is bővül, amikor máshol ágyakat szüntetnek meg és kórházakat zárnak be." Két dolog miatt érezte úgy, hogy erre ET ülésen is reagálnia kell. Az egyik azért, mert úgy látta, hogy egy ilyen jellegű vitának a lefolytatása nem feltétlenül szerencsés a Napló hasábjain. Úgy érezte, hogy erre válaszolni és reagálni kell, ezért a saját tollából született egy válaszcikk "Klinikabővítés és javuló betegellátás" címmel, amely a Naplóban meg is jelent. Nem akart az érvekhez és ellenérvekhez kommentárt fűzni. Javasolta mindenki olvassa el, aki hozzáfér és vonja le ebből a megfelelő következtetéseket. Úgy érezte, hogy az említett cikk második része az egyetem számára kedvezőtlen. Mindenki tudja azt, hogy nagyon kemény most a szorítás az egészségügyi ellátáson. Mindenütt, és az országban is elterjed az a hír, hogy a debreceni egyetem 1 milliárdos beruházásban részesült, itt építkeznek. Ez egyfajta ellenérzést vált ki az orvostudományi egyetemmel szemben, s pláne ha ez még kedvezőtlen felhangú tállásban is történik, amire úgy érzi, hogy nincs szükség. Az ittlévők mindannyian tudják, hogy ezt a relatíve kedvezőbb helyzetet nagyon kedvezőtlen körülmények között harcolta ki az egyetem. S csak örülnünk kell annak, hogy ez így van. Nagyon helytelennek tartja a klinikákat egymással ilyen módon ellentétbe állítani. Pláne olyan esetben, amikor - ebben az esetben az Urológiai Klinikáról van szó - az egyetem fejlesztési tervében az Urológiai Klinika kiemelten szerepel. Ezt a fejlesztési tervet ismertette a Tanács előtt, Klinikai Bizottság megszavazta, elkerült azóta a Népjóléti Minisztériumhoz. Ugyanakkor az egyetem vezetésének egyik legelső intézkedése volt az Urológiai Klinika jelenlegi helyzetének javítása az érsebészeti részleg átcsoportosításával, ill. az I. sz. Sebészeti Klinikára történő visszahelyezésével. A műszerfejlesztésben is kiemelt helyet foglalt el az Urológiai Klinika. Az egyetem vezetését lehet, sőt kell is bírálni, hiszen ők is abból tanulnak, az egyetem egészével kapcsolatosan is meglehet jelenteni akár kritikai hangnemben írott cikkeket. Azt kérte viszont, mindig vegyék számí-

tásba, hogy mikor árthatnak az egész egyetemnek, s ez szabályozza azt a kérdést, hogy hogyan és miként reagálnak.

Megint kezd a klinika telepen történő parkolás, illetve a behajtás elviselhetetlen mértéket ölteni, s a be-

tegelátást veszélyezteti - pontosabban a mentők beállítását akadályozza. Felkérte az egyetem vezetése a szakszervezetet ill. a Közalkalmazotti Tanácsot, hogy a gazdasági vezetéssel együtt erre vonatkozóan dolgozzanak ki javaslatot.

## *DOTE Mecenatura pályázat 1996.*

A Kérdőjel előző számában közzétettük a mecenatura pályázatok elbírálása után kialakult sorrend első 11 helyezettjének adatait azzal, hogy a rendelkezésre álló keret ezeknek a pályázatoknak a támogatását teszi lehetővé. Időközben a Klinikai Bizottság további jelentős összeget szavazott meg újabb projektek indítására, így a sorrendben következő 10 kísérleti terv megvalósítása is elkezdődhet. Az alábbi táblázat ezen projektek adatait tartalmazza. Gratulálunk és köszönjük a Klinikai Bizottság bizalmát és támogatását!

A Tudományos Bizottság nevében:  
Dr. Fésüs László, tud. rektorhelyettes

Dr. Török Olga Szülészeti Kl.- Közegészségtani Intézet	21.67	Screening for cromosomal aneuploidies by application of FISH
Dr. Aranyosi János Szülészeti Klinika- Mikrobiológia	21.49	Studies on the role of placental macrophages and cord blood monocytes in the transplacental transmission of human cytomegalovirus
Dr. Fekete István Ideg- és Elmecl.- Patológiai Intézet	21.32	Examination of hemorheological parameters ini comparison with blood flow velocity measurements with transcranial Doppler ultrasonography and detection of microemboli of the middle cerebral artery in stroke patients
Dr. Tornai István II. Belklinika- KKI	21.26	Study of primary haemostasis in patients with liver cirrhosis and in experimental conditions using a monoclonal antibody against von Willebrand factor
Dr. Márton Ildikó Stomatológiai Kl.- Közegészségtani Intézet, Gyermecklinika	21.09	Cytokine and Factor XIII subunit a expression by activated macrophages in periapical granuloma
Dr. Novák László Idegsebészeti Kl.- PET Centrum, Pszichiátria	20.74	Clinical investigation of laesional epilepsy in patients with intracranial tumors
Dr. Remenyik Éva Bőrgyógyászati Kl.- Mikrobiológiai Intézet	20.70	Viral involvement in dermatological diseases
Dr. Molnár Mária Ideg- és Elmecl.- Anatómiai Intézet	20.67	Mithochondrial abnormalities in infla.,atory myopathies and autoimmune disorders: A molecular biological, histochemical and electromicroscopical study
Dr. Farkas Csaba Ortopédiai Klinika- Anatómiai Intézet, Patológiai Intézet	20.19	Pathomorphology of the symptomatic plica of the knee and correlation between clinical symptoms and immunohistochemical as well as immunochemical changes of the joint
Dr. Bartha Iván I. Sebészeti Kl.- KLTE Élettan	20.15	Quality of life of rectal and breast cancer pateints. Multiple psycho-somatic study

# Kulturális és művészeti egyesületek a DOTE-n

## A Sectio Julius Caesarea

### 1.

Volt egy kerámiakiállítás a DOTE Mini Galériában, amin borzalmasan silány művek szerepeltek. Felháborított bennünket, s ennek hatására lettünk baráti társaságból képzőművészeti csoporttá – így emlékszik vissza a ma már urológus szakorvosként dolgozó Kocsis István az alakulás évére, 1987-re. A kollégium előterét kinevezték mikrogalériának, s ott rendeztek egy nagy sikerű, árveréssel egybekötött spontán kiállítást gyurmafigurákból. Míg medikusok voltak, évente kétszer mutatkoztak be legújabb műveikkel, ötleteikkel. A kiállításmegnyitók különleges események voltak. Nemcsak falra aggatták a képeket, hanem környezetet is teremtettek köré. Ez adott egységes keretet az egyébként különböző műveknek. Volt olyan év, hogy Gomba professzor megnyitó beszéde után baltával tört utat egy ócska szekrényen keresztül a galériába. Ez is része volt a happeningnek. Ez aztán szürrealizmus, mondta Sándor György, aki humorestje első poénjaként közönségét meginvitálta egy közös tárlatnézésre. Őszi falevelek között botorkáltunk, a kisterem minden részében volt látnivaló... Akkor még együtt volt a csapat magja, Bágyi Péter, Kincses Zsolt, Kocsis István, Petruska László, Szabó János. Az egyetem befejeztével alkotó energiájukat a munka kötötte le. A szakvizsga után a kitörés élményét jelentette a legutóbbi kiállítás ez év februárjában, melynek Pornographica volt a címe. Pornó a kiállítók szerint minden, ami a meglévő értékeknek a megcsúfolása, meggyalázása. Pornó a politika, amit velünk csinálnak, pornó a reklám, amit megetetnek, megítatnak velünk. A terem közepén egy gerendából összerakott háztető, mint életünk lecsupaszított kerete... A képernyőkultúra volt a legfőbb célpont. A kiállítók szerint annyira elárazsantanak bennünket a különböző információk, igénytelen programok, hogy egy idő után teljesen elveszítjük fogékonyságunkat a valódi értékek iránt. A falon a szétberhelt képernyőn átfutó telexen a felirat többszázszor: MTV. Az előtte ülő figura földgömb fején még az orra helyén is szem volt... Másutt egy-két divatjarmúlt-divatidéző ruha lógott. A sebész szakorvos Kincses Zsolt grafikai érett világlátást tükröznek, gondolatgazdagok. Kocsis István festményei erőteljes színűek. Számára izgalmas az emberi arc, kifejező a szem. A képek visszatérő figurái Dali, Woody Allen, Andy Warhol és Nick Cave. Több helyen lógott egy-egy fénymásolt lap Zeke László jellemrajzok című művéből, ezeken szembesülhettünk korunk legjellemzőbb negatív tulajdonságaival.

Gerincvelői amatőrök vagyunk – így fogalmaz Kocsis István. Abszolút autodidaktáknak vallják magukat. Munkáikra, korszakaikra egyéniségük nyomja rá bélyegét. Nem egy mester utasításai határozzák meg művészi fejlődésüket. Ahogy egyéniségük forrong és alakul, úgy változnak témáik és alkotásmódjuk. Jó humorérzékük és ötleteik gazdagítják művésztüket.

### 2.

„Kérem, mérje meg feje tömegét és kerületét bemenet és kijövet” – egy konyhamérleg mellett ez a felirat fogadta a látogatót Palotás Lehel és Lázár Levente bemutatkozó közös kiállításán. A Sectio Caesarea képzőművészeti csoport „nagy öregjei” örömmel állapíthatták meg, vannak követőik az orvostanhallgatók között...

Mindketten harmadévesek, s Erdélyben születtek. A Székelyföldön felnőtt Lázár Levente Kézdivásárhelyen képzőművészeti általános iskolában, jónevű festőtanároktól tanulta az alapokat. Debrecenbe kerülve Tamus István és Brugós Zenobia festőművészek foglalkoztak vele. Palotás Lehel már 4–5 éves kora óta rajzol. Szabadidejükben rajzolnak, kedvből, hangulatból, nem kényszerből. Erdély a boldog gyermekkort, az igazi falvak élményét idézi bennük, amit egy mai gyerek szerintük sem Erdélyben, sem Magyarországon nem ismerhet már meg.

Galacsinhajtás – ez volt a címe bemutatkozó kiállításuknak. A teret labirintusszerűen törték meg. Az élet olyan kaotikus, szélsőséges helyzetekkel teli, hogy ez a forma felelt meg sokrétű mondanivalójuknak. A kiállítóterembe belépve nem lehetett tudni, honnan jöttek a csipogó hangok. Az utolsó paraván mögötti kompozíció részei voltak az élő kicsibék, egy almás ládában. Mellettük egy húsdaráló, amiből valami felismerhetetlen massa jött ki, alatta felbontott és felbontatlan szárnyasmájkrém-konzervek. Cím: Életgyár. Palotás Lehel szerint ezek a csibék szimbolikusan embercsemeték, s aki megeszi a konzervet, az megintcsak ember. Mindenki viszolyog az élet nagy darálójától, s mégis belekerülünk. Van, aki megmarad csibének, van, aki mássá alakult át. Az ember nem marad mindig önmaga, modelleket keres, szebbnek, intelligensebbnek akarja láttatni magát, s egyre távolabb kerül önmagától. Az igazság üveghegye, bárhonnan nézzük, mindenhonnan más. Lázár Levente hozzászói, hogy ugyanakkor a fogyasztói társadalom rendelkezik egyfajta ellenreklámmal, felismeri a dolgok iróniáját. Viszont a tudomány és a reklám bűne, hogy a téma elcsépelletté válik.

Főként grafikákat állítottak ki. A homok pillanatai című kép Palotás Lehel alkotása. Az óra számlapjának közepén álló fiatal női akt árnyéka a XII-es számra borul, de ott már egy rozzant öregasszonyt sejtet. Ezek a fiatal emberek képeikben teszik fel a nagy kérdéseket, s próbálják megadni a válaszokat azokra. Tanulmányaik során nap mint nap találkoznak a betegséggel, elmúlással. Felismerik a szépséget a halandó emberi test minden állapotában. A falon felirat hirdette: Az élet az egyetlen nemi úton terjedő betegség, amit eddig senki nem élt túl. Lázár Levente nagyméretű olajképe mögött akasztófa állt. Egy angol festő, Andrew Bacon életműve arról szól, mennyire elállatiasodott az ember. Az ő emlékére készült a festmény, melyen a szétbontott emberi test bordái látszottak, amint

éppen nagy skarabeus bogár mászott bele. Mindig van valami, ami úgy megy előre, mint egy gép...

A modern művészetben használati tárgyaink is műalkotássá válhatnak. A Mini Galériában a kiállított WC-kagyló alatti felirat – Gondolatok széke – talán éppen gondolatainkat minősítette?!

E gondolatokban, ötletekben, humorban gazdag

kiállítás az 1987-ben indult kezdeményezés folytatása. Csodálatra méltó, hogy a Sectio Julius Caesarea körében alkotó fiatalokat az egyetem is segíti. Kiállításukhoz helyszínt és anyagi támogatást a DOTE Köz-művelődési Titkárság biztosít.

Pásztor-Balogh Judit

## Dokumentum az 56-os forradalom napjaiból

• Egy eddig ismeretlen történelmi dokumentumra bukkantunk, amely az 56-os magyar forradalom debreceni történelme szempontjából is igen jelentős. A Röplap a Debreceni Orvostudományegyetem hallgatóinak követeléseit tartalmazza. Azokat a határozati javaslatokat, amelyeket 1956. október 22-én hétfő délután két órai kezdettel a Szülészeti Klinika tantermében tartott ifjúsági nagygyűlésen fogadtak el annak résztvevői.

A röplap 29 pontja között megtalálhatók a három debreceni felsőoktatási intézmény október 23-án délelőtt a tüntetésre készülő hallgatói által elfogadott és a Néplap aznapi különkiadásában megjelent követelések is. Olvasható a szövegben Piros László belügyminiszter tüntetést betiltó határozata elleni tiltakozás is, ami azt bizonyítja, hogy a röplapot vagy 23-án délután küldték nyomdába, vagy 23-án kiegészítették. A Röplap nem jelent meg a Néplapban, de valahol kinyomtatták és terjesztették, egy eredeti példány a Békés megyei Erkel Ferenc Múzeum Helytörténeti Gyűjteményében található.

A dokumentum azt igazolja, hogy az egyetem hallgatói között a mozgolódás már 22-én megkezdődött és az ország politikai helyzete foglalkoztatta elsősorban az egyetemi ifjúságot.

F.T.

### Röplap

1956. október 22-én, hétfőn délután 2 órai kezdettel nagyszabású ifjúsági gyűlést tartottak az Orvostudományi Egyetem Szülészeti Klinika tantermében.

Az ifjúsági gyűlésen résztvevett az egyetem hallgatósága, professorok, orvosok, középkáderek, fizikai dolgozók, stb.

A gyűlés levezetésére dr. Kulin László Kossuth-díjas professzort, egyetemi dékánt kérték föl.

A gyűlés napirendjén az egyetemi ifjúságot legközelebről érdeklő egyetemi kérdéseket vetették föl és tárgyalták meg, de széles vita bontakozott ki az országos politikai kérdések körül. A több mint 4 óra hosszúságú tartó vita után határozati javaslatokat fogadtak el, amelyeket továbbítottak a DISZ Központi Vezetőség, a többi egyetemek, pártbizottságok, debreceni üzemek és más intézmények felé. A határozati javaslatokat a Hajdú-Bihar megyei Néplap következő száma közli. A javaslatokat továbbítottuk a Szabad Ifjúság felé is. A határozati javaslatok szövege a következő:

#### Követeljük:

1. A legrövidebb időn belül hívják össze az MDP KV. ülését, amely hozzon határozatot a IV. Pártkongresszus összehívására, legkésőbb 1957. év tavaszán.
2. Az egyetemi ifjúság követeli Szalai Béla politikai bizottsági és központ vezetőségi, valamint országgyűlési képviselő mandátumától való megfosztását, Andics Erzsébetnek Központi Vezetőség tudományos és köznevelési osztályáról való leváltását.
3. Farkas Mihály és társaik perének nyilvános tárgyalását, az elmúlt évek pereinek, Rajk-per, stb. anyagának kiadását.
4. Rákosi Mátyás megfosztását minden funkciótól, párttagságától és magyar állampolgárságától.
5. Halálbüntetés megszüntetését politikai perekben.
6. Követeljük az általános, titkos, személyre szóló választásokat.
7. Nagy Imre teljes rehabilitálását, a Központi Vezetőségbe és a Politikai Bizottságba való visszavételét.
8. Követeljük a szovjet csapatok kivonását Magyarországról és így Magyarország szuverenitásának biztosítását. Vizsgáljuk felül az eddigi kormányközi szerződések szövegét, feltételeit, hozzájuk nyilvánosságra és a jövőben ilyen szerződéseket csak az Országgyűlés jóváhagyásával kössenek.
9. A Magyar Népköztársaság külpolitikája minden országgal szemben a teljes egyenjogúság és a szuverenitás alapján álljon.
10. Hozzák nyilvánosságra, mi a magyar urán-érc sorsa?
11. Közöljék az ország által eddig fizetett jóvátétel összegét és megoszlását.

12. Vizsgálják felül a II. ötéves terv irányelveit s a magyar adottságoknak megfelelően módosítsák.
  13. A kormány lépjen érintkezésbe a népi demokráciák és Ausztria kormányával, egy dunai konföderáció tervének megvizsgálása céljából.
  14. A Magyar Népköztársaság címere a Kossuth címer legyen.
  15. Nyilvánítsák pirosbetűs nemzeti ünneppé március 15-ét és mártírok napjává október 6-át.
  16. A Sztálin körút nevét változtassák vissza Nagyerdői körútra.
  17. A Hajdú-Bihar megyei Néplap javítsa meg döntően munkáját, adjon hű, igaz tájékoztatást a terület helyzetéről, problémáiról.
  18. Támogatjuk az országos diákszövetség összehívását.
  - 18/a. Tiltakozunk Piros László belügyminiszter azon önkényes és alkotmányellenes bejelentése ellen, amely szerint önhatalmúlag betiltja a munkásság és fiatalság szólási, gyülekezési és felvonulási szabadságát.
  19. Hozzák létre az egyetemi ifjúság önálló szervezetét.
  20. Adják ki „Fiatal Magyarország” néven az egyetemi ifjúság önálló hetilapját.
  21. Támogatjuk a munkás, paraszt és középiskolás ifjúság önálló rétegszervezetek létrehozására irányuló törekvéseit.
  22. Meg kell valósítani az egyetemek autonómiáját: tudományos, oktatási, személyzeti és gazdasági téren.
  23. Magyar tudósok egyetemi tankönyvei álljanak olcsó áron a hallgatóság rendelkezésére, a nem megfelelő színvonalú külföldi tankönyveket cseréljék ki, megfelelő magyar könyvre.
  24. Az egyetemi katonai oktatás helyett az egyetem elvégzése utáni 3 hónapos tartalékos tiszti szolgálat ideje alatt sajátítsák el az orvosok a honvédelmi ismereteket.
  25. Orvosnők mentesüljenek a katonai szolgálat alól.
  26. Az egyetemi hallgatók ideológiai oktatása 4 évre, heti 2 órára terjedjen és a minősítés az évközi munka alapján: – megfelelt – nem felelt meg – legyen.
  27. Egy kötelező idegen nyelv megválasztása november hó 1-től biztosítva legyen.
  28. Az 1956–57-es tanév II. félévének kezdetén az Orvostudományi Egyetem Tanácsa jelölje ki a kötelező és fakultatív szaktárgyakat.
  29. Követeljük a menza napi normájának 15 Ft-ra való felemelését.
- A Debreceni Orvostudományi Egyetem ifjúsága elhatározza magát mindenféle antiszocialista, antimarxista és sztálinista restaurációtól. Az Orvostudományi Egyetem ifjúsága szükségesnek tartja hangsúlyozni, mind eddig és ezután is a párt irányvonalát követve a Központi Vezetőség júliusi határozata megvalósításáért küzd.

## *Test-elme-tudat*

### *A tudomány és a vallás tükrében*

A Védikus Bölcelettudományi Szabadegyetem a tudomány és vallás párbeszédét magára vállalva Test-elme-tudat címmel kerekasztal-beszélgetést rendezett, melynek meghívott vendégei Koós István fizikus, Mészáros István biológus, Popper Péter pszichológus, Sivarama Swajimi hindu teológus és Vajda Mihály filozófus voltak. A DOTE elméleti tömb nagyelőadóterme zsúfolásig megtelt, legalább háromszázan hallgatták kíváncsian a szakemberek előadásait, válaszait kérdéseikre.

Koós István fizikus matematikai formulával modellezte az idegsejt képét. Agyunk működésének lényegét a szinapszis erősségekben látja, ennek különbözősége miatt vagyunk oly sokfélék.

Petőfi versben fogalmazta meg, hogy egy gondolat bántja – mondta Mészáros István biológus. Amíg a gondolat az agysejtben van, az agy tevékenysége. De onnan kilépve gondolatrendszeré, eszmévé alakul, s igaz, hogy az agy terméke, de már önálló életet él. Ha leírom a gondolatot, még tovább él. Arisztotelész vagy Mohamed gondolatai már nem anyagiak, de az agyunkon keresztül realizálódhatnak. Az eszmék ugyan elszabadulnak az anyagtól, de oda térnek vissza. Például a versben, zenében megvalósuló szellemi tevékenység anyagtól elválasztott, de visszatérő rendszer.

Az önkonstatálás és önreflexió tette lehetővé a tudat kialakulását Popper Péter szerint. Az önkonstatálás az ember önmaga általi észrebevését jelenti, ami más élőlényeknél nem valósul meg. Önmaga észrebevésének észrebevése végtelen sokszorozott tudati tevékenység útját nyitja meg. Önmagára, mint objektív tárgyra tud tekinteni az ember, s ítélni képes önmaga fölött – ez az önreflexió képessége. E két képessége hozza létre az individualitást, a láncolat következő lépcsőfoka az én felismerése. Az emberiség pszichológiai fejlődése is egy én-fejlődés története. Az archaikus embernek nem volt olyan sorsalakító képessége, mint a ma emberének. Ő megharcolta a harcot, elhullt a végzet alatt – Babits így írta. Oidipusz vagy Odüsszeusz alakja isteni prototípus letükröződése, egyikük sem a cselekvő individuális embert személyesíti meg. Hamlet figurája a tökéletes magány prototípusa, üres az ég felette. Faust az ürességen túl kap egy transzcendentális választ. Az individualizációs fejlődés eredménye az erkölcsi világrend kialakulása. Szabadsága és erkölcsi felelőssége csak annak lehet, akinek szabad az élettere. A pszichológia foglalkozik a tudat változásaival, s Popper Péter sejtésüket is megfogalmazta: a racionalitáson belül napjainkban bizonyos tudatállapot-változások mennek végbe. Míg az idősebb emberek logikai úton próbálják megoldani a felmerülő problé-

mákat, addig egy mai kisgyerek már nem logikai műveletet végez, hanem belső struktúralátása van. Ezért könnyebben rakja ki a Rubik-kockát, tanul nyelveket, használja a számítógépet.

A testiség minden létező jellemzője, kivéve Istent – hallottuk Vajda Mihálytól. Az elme egyenlő a tudattal. Az intelligencia a kettő közé illeszthető, de ez már a legmagasabbrendű állapotokat is jellemzi. Az európai ember önreflexiójába a szellemiség is beletartozik: mi úgy vagyunk, hogy miközben vagyunk, viszonyulunk is ahhoz, hogy vagyunk. Széthasogattuk magunkat: testből és tudatból, testből és lélekből vagyunk... Descartes szerint két szubsztanciából áll az ember, kiterjedt dolog és gondolkodó dolog egyszerre. A filozófia rákérdez a tudományra és a vallásra. A tudomány valamiféle fejlődés csúcsaként vezeti le az embert, a vallás azt mondja, hogy Isten teremtett minket, mint a másfajta létezőket. A filozófia tehetetlen, mindkettőt elfogadja, de mindkét megoldásban valami problémát érez...

Sivarama Swamiji szerint a test-elme-tudat kérdésére a védikus szentírás könyve, a Bhagavad Gita ad választ. A filozófia, a pszichológia, a tudomány általánosan közelíti meg a témát. A dualizmus kettévá-

laszt anyagra és elmére, s kimondja, az elme nem anyagi dolog. A monizmus egybeveszi az elmét és az anyagot. Spinoza nézete: minden anyagban benne van valamennyi tudat. Freud nem akarta hagyni „lőgni” a filozófiát organikus alap nélkül. A tudomány minden jelenséget fizikai törvényekkel, mennyiségi eszközökkel akar meghatározni. A Krisna-tudat szerint a test fölött van az agy, fölötte az elme, efölött az én, s legmagasabban a felettes én, a paramatman. A fizikai test érzéki struktúra, az érző én ezen keresztül működik, a test információátadó eszköz, az agy közvetítő eszköz a külső világ, és a benső én között.

A tudomány elemi mozgásokra leredukálva mutatja be a legmagasabbrendű emberi tevékenységet. A vallás a szellemnek tulajdonít örökkévalóságot. A filozófia mindkettőre rákérdez. Míg a pszichológia az élet, az egzisztencia alapkérdéseivel, addig a vallás az élet végső kérdéseivel foglalkozik. Az emberi egzisztencia végső kérdéseiről nem tudunk többet a Neander-völgyi ősemberről, ezért jogos a hivatkozás a vallásból-cseleti, transzcendentális válaszokra is.

Pásztor-Balogh Judit

## Hírek

A Doktori Tanács június 19-i ülésén Ph.D.-vé átminősítette Pappné Szabó Erzsébet és Gál Zsuzsa med. biol. doktori fokozatát. Az 1996 őszétől kezdődő tanévre 26 pályázat érkezett a rendelkezésre álló 26 helyre. A DT minősítési rendszere alapján pontozta a pályázatokat, és mindegyiket megfelelőnek találta, azaz minden pályázót felvételt nyert. A DT áttekintette az idén végző Ph.D. hallgatók helyzetét. 10 hallgató jelezte előzetesen ösztöndíj hosszabbítási igényét. A DT mindegyik pályázatot támogatásra érdemesnek tartja, és folyamatosan értesíti a hallgatókat, hogy milyen megoldási lehetőségeket tud nyújtani az ösztöndíj meghosszabbítására. Fésüs László tájékoztatta a DT-t, hogy az augusztusra tervezett Ph.D. konferencia iránt nagy az érdeklődés, eddig mintegy 150 fő jelezte előadási és részvételi szándékát. A Tanulmányi Osztályon Nemesné Nagy Gabriella előadó vette át a Ph.D. ügyek intézését júniustól.

A DOTE Neurológiai Klinika szervezésében, az Idegsebészeti, Szív- és Tüdőgyógyászati Klinikák, valamint a Szívsebészeti és a PET Centrumok közreműködésével 1996. június 27-29. között került megrendezésre Hortobágyon az Epona Lovasfaluban az I. Magyar Neurosonológiai Symposium, valamint a "Crossroads in Medicine": Heart, Brain and Intensive Care konferencia, külföldi és hazai előadókkal.

A Magyar Tudományos Akadémia Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Tudományos Testülete a Honfoglalás 1100 éves évfordulójának rendezvényeként június 24-27. között Nyíregyházán Orvostudományi Kongresszust, valamint Orvostechikait, Informatikai és Gyógyszer-kiállítást szervezett.

A Népjóléti Minisztérium pályázati felhívást hirdetett tárcaszintű (ETT) kutatási támogatások elnyerésére az 1997-1999 közötti időszakokra. A pályázók három éves időszakokra kérhetnek maximum 1 millió Ft/év támogatást, amely a téma kutatásával összefüggő műszerek, vegyszerek, berendezési-felszerelési tárgyak, eszközök beszerzési, valamint az utazási költségeket foglalja magában. A támogatás megbízási díj fedezetére is használható a kutatási periódus időtartama alatt. A részletes pályázati felhívás, témalap a Rektorhelyettesi Irodában hozzáférhető. A pályázat benyújtási határideje szeptember 30.

### Kérdőjel A Debreceni Orvostudományi Egyetem lapja.

**Felelős kiadó:** dr. Muszbek László rektor.

**Felelős szerkesztő:** Filep Tibor.

**Szerkesztőség:** a diákönkormányzat irodájában. **Telefon:** 411-600/5220. Telefon/fax: 415-753.

(4012 Debrecen, Nagyerdei krt. 98., II-es kollégium, földszint)

**Tördelés-tipográfia:** Magulya László (Oktatásfejlesztési Központ).

**Nyomják:** a DOTE házi nyomdájában.

**Terjeszti:** a szolgáltatási osztály és a diákönkormányzat.

